

Núm. 113 abril 2012

SUMARI

- Properes activitats
- Publicació del número 27 de la Revista Catalana de Sociologia
- Manel Castells, Premi Holbert 2012
- Convocatòries i premis
- Article: *Taula rodona: Equitat en l'accés i sortides professionals dels universitaris en temps de crisi* per Sandra Fachelli

Coordinació: Vanessa Maxé
Secretaria: Marcel·la Artís

Associació Catalana de Sociologia
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans
Carrer de M. Aurèlia Capmany, 14
08001 Barcelona

Tel.: 935 529 103
Fax: 932 701 180
A/e: acs@iec.cat
Web: <http://acs.iec.cat>

<http://www.facebook.com/#!/profile.php?id=100003000704511>

Properes activitats

Aquest trimestre les activitats que s'organitzaran i promouran són diverses i aplegaran no només a sociòlegs i sociòlogues de Catalunya, sinó també a d'altres professionals que es desenvolupen en l'àmbit social.

En aquest sentit l'ACS, seguint amb la vocació de donar a conèixer les investigacions i estudis sociològics que s'estan desenvolupant a Catalunya, està organitzant un cicle de conferències que porta per títol "*La Recerca en Sociologia a Catalunya*" en el qual es convidarà a exposar el seu treball a tots els grups de recerca consolidats reconeguts per al Generalitat de Catalunya de la nostra disciplina.

En properes comunicacions s'informarà de les conferències programades i dels investigadors i investigadores que hi participaran.

Una altra de les activitats destacades que tindrà lloc al maig, és la presentació del llibre "*El àgora compartida: Asociacionismo de inmigrantes*", del qual són autors **Dolors Mayoral**, **Fidel Molina** i **Paquita Sanvicén**.

L'acte es realitzarà el dimecres 23 de maig, a les 19 hores, a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC (Carrer del Carme, 47) i serà presentat per **Salvador Giner**, president de l'IEC. A la taula l'acompanyaran en **Josep Maria Rotger**, president de l'ACS, **Lluís Pagès**, director d'Editorial Milenio, **Joaquim Prats**, director de la col·lecció Milenio Educació i **Paquita Sanvicén**, Universitat de Lleida i autora del llibre.

Publicació del número 27 de la Revista Catalana de Sociologia

La Revista Catalana de Sociologia acaba de publicar el seu darrer número corresponent al desembre de 2011. En aquest hi destaquen els articles de diversos autors i autores sobre l'impacte de la immigració en la societat catalana, aportant tant una visió transversal del fenomen, com anàlisis específiques centrades en aquest cas en les dinàmiques residencials i la conciliació laboral de les dones migrants al servei domèstic.

Un altre dels temes que també es aborda en aquest número de la RCS és el del conflicte social a l'Amazònia i l'acció institucional que s'està portant a terme en els darrers anys.

Cal mencionar també l'espai dedicat a la publicació de dos articles corresponents als guardonats en el Concurs de Joves Sociòlegs del 2011, així com a les seccions habituals d'article traduït i les crítiques de llibres.

Els autors i autores que han participat en aquest número són **Àngels Pascual, Jordi Bayona, Fernando Gil-Alonso, Isabel Pujades, Lena De Botton, Lúcia Puigvert, Josep Pont, Júlia Martínez, Jordi Collet-Sabé, Xavier Gimeno, Anna Alabart i Teresa Montagut.**

A partir d'aquest número, la nova direcció repren la Revista Catalana de Sociologia que ha adoptat un format digital per adaptar-se a les potencialitats que aquesta tecnologia ofereix per arribar a un nombre més ampli de persones i de manera més flexible. El sistema de gestió digital que s'utilitza és l'Open Journal System (OJS) de codi obert i ús gratuït que permet preparar revistes en línia i complir els requisits i les normatives internacionals, i que ha estat adoptat per l'Institut d'Estudis Catalans per a desenvolupar l'Herbari Científic Catalana amb la intenció de facilitar la producció i difusió de revistes científiques.

La Revista Catalana de Sociologia pot ser consultada a través del següent enllaç: <http://revistes.iec.cat/index.php/RCS>

Manel Castells, Premi Holbert 2012

Manuel Castells, catedràtic i director de l'*Internet Interdisciplinary Institute* (IN3) de la Universitat Oberta de Catalunya, ha estat guardonat amb el Premi Holbert 2012 en reconeixement als seus treballs sobre la dinàmica política en les economies urbanes i globals de la societat xarxa.

Aquest premi va ser creat pel Parlament Noruec amb la finalitat de cobrir la manca del premi Nobel en les àrees de ciències socials, art, humanitats, dret i teologia.

Manel Castells va rebre el 2009 el Premi Catalunya de Sociologia, premi atorgat per l'Associació Catalana de Sociologia - Institut d'Estudis Catalans.

Convocatòries i premis

Enguany arriba una nova edició del Premi Nacional de Sociologia i Ciència Política que convoca biennalment el Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS). La finalitat del Premi és la de reconèixer l'aportació i la tasca científica dels guardonats en el camp de la Sociologia o de la Ciència Política, palesa mitjançant la seva trajectòria professional o una obra singular.

El termini per presentar les candidatures finalitza el 30 de setembre de 2012. Les bases del premi poden consultar/se al següent enllaç: http://www.cis.es/opencms/CA/6_formacion/Pre-mioNacionalSociologia/

Per altra banda, un any més La Fundació "La Caixa", obre la convocatòria Interculturalitat i Cohesió Social. Aquests ajuts pretenen afavorir projectes que incideixin directament en els reptes socials derivats de la diversitat cultural existent en diferents barris i municipis del territori espanyol amb la finalitat d'afavorir la cohesió social en aquests.

El termini per presentar el formulari del projecte finalitza el proper 8 de maig. Les bases de la convocatòria es poden consultar a través de: <http://obrasocial.lacaixa.es/StaticFiles/StaticFile>

s/5a8b50438a415310VgnVCM200000128cf10aRCRD/es/Interculturalidad_bases_2012_es.pdf

Finalment la Fundació Cipriano García - CCOO de Catalunya convoca la segona edició del Premi Àngel Rozas a la recerca en ciències socials, per a investigadores i investigadors novells amb l'objectiu de reconèixer la millor recerca realitzada en els diferents àmbits de les ciències socials sobre el món del treball.

Les recerques poden abordar qualsevol tema relacionat amb les ciències socials des d'una perspectiva històrica, jurídica, antropològica, politològica, sociològica i econòmica.

El 20 de setembre del 2012 acaba el termini de presentació dels treballs.

Les bases del Premi Àngel Rozas estan disponibles a:

<http://www.fciprianogarcia.ccoo.cat/ciprianogarcia/noticia/149253/convocat-el-premi-angel-rozas-a-la-recerca-en-ciencies-socials-per-a-investigadores-i-investigadors-novells-2a-edicio-2012>

Article

El passat 7 de març l'ACS va organitzar la taula rodona sobre equitat i sortides professionals dels universitaris en temps de crisi. Una de les persones expertes que hi van intervenir es **Sandra Fachelli**, doctora en Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona i investigadora del GRET (Grup de Recerca en Educació i Treball). En aquest espai **la Dra. Fachelli** fa un resum dels aspectes més rellevants que s'hi van tractar.

Actualment, **Fachelli** investiga sobre la vinculació entre l'origen social i els itineraris dels graduats universitaris. Ha escrit juntament amb en **Jordi Planas** el llibre "*Les universitats catalanes, factor d'equitat i de mobilitat professional. Una anàlisi sobre les relacions entre l'estatus familiar, el bagatge acadèmic i la inserció professional l'any 2008 dels titulats l'any 2004 a les universitats catalanes*".

Taula rodona: Equitat en l'accés i sortides professionals dels universitaris en temps de crisi

Al voltant del 30% de la cohort dels nascuts el 1980 ha finalitzat els estudis universitaris. Si ho comparem amb la generació dels nascuts el 1930, en què aquesta probabilitat era al voltant del 5%, podem prendre la bretxa com una mesura de l'esforç realitzat per totes i cadascuna de les parts implicades en l'important procés de situar a l'educació superior com una prioritat social.

En la trobada realitzada el 7 de març de 2012 a l'Institut d'Estudis Catalans es van exposar alguns dels resultats obtinguts pel GRET de la UAB en el marc del projecte denominat "Itineraris Universitaris, Equitat i Mobilitat Ocupacional" finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación.

Una part del projecte, en curs de realització, se centra en l'anàlisi dels titulats de les universitats públiques, utilitzant com a base les enquestes realitzades per la Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) que ens permeten comparar els graduats el 2004 inserits laboralment el 2008 amb els graduats de l'any 2007 entrevistats el 2011.

La comparació entre els resultats d'aquestes enquestes ens mostra que si bé la crisi ha afectat als titulats universitaris, considerats globalment, ho ha fet en un grau notablement inferior que a la resta dels seus coetanis. Els ha afectat, bàsicament, perquè les seves taxes d'atur han augmentat (del 3,1% al 7,8%), encara que aquestes estiguin lluny de les que tenia el conjunt de la població activa en el mateix moment a Catalunya (7,6% el primer trimestre de 2008 i 19% el mateix trimestre de 2011). Els titulats també s'han vist afectats en la quantitat d'hores que treballen, doncs la quantitat de titulats ocupats a temps complet baixa del 80% del total de la mostra el 2008 al 72% el 2011.

També és cert que al concentrar-nos en els ocupats a temps complet veiem que no hi ha canvis substancials entre ambdós períodes en termes de tipus de contractació, ingressos o en l'alta proporció de titulats que realitzen funcions

universitàries. Això ens assenyala almenys dues qüestions, una que el col·lectiu d'enquestats el 2011 ha tingut temps d'inserir-se abans que es manifestés la major cruesa de la crisi, i també que aquells que aconsegueixen mantenir el seu treball no veuen minvades les seves condicions laborals.

Sense entrar aquí en els detalls de l'anàlisi, podem assenyalar que la universitat ha estat una institució que ha promogut l'ascens social dels seus graduats i que a tan sols quatre anys de finalitzar la carrera més de la meitat dels mateixos supera la categoria ocupacional dels seus pares, els quals estan prop del final de la seva vida laboral activa. En la pròxima etapa de la recerca es valorarà aquest gran canvi en termes intergeneracionals, al qual han contribuït significativament les universitats situades fora de l'àrea metropolitana.

Jordi Planes, investigador principal del projecte, ens advertia que en relació amb l'educació dels joves respecte al futur i als requeriments de la demanda de treball, estem sotmesos a discursos esquizofrènics, que van de les amenaces de sobreeducació a invitacions urgents d'elevació del nivell d'estudis de la població com a solució de tots els mals. Des de les polítiques públiques i les institucions educatives el discurs no és menys contradictori: de les crides a l'elevació del nivell d'estudis i a la qualitat (o fins i tot excel·lència) de l'educació impartida, fins a les "retallades" pressupostàries indiscriminades i a l'augment dels preus que els estudiants i/o les seves famílies han de pagar per l'educació.

Jean François Germe (CNAM – París) va comentar el fet que aquest tipus de discursos està imbricat en molts organismes internacionals, això es reflecteix cap a l'interior dels diferents països de la Unió Europea, i França no és una excepció.

Xavier Martínez Celorrio (UB) va ressaltar la coincidència en molts resultats d'aquesta investigació amb la que han realitzat a la Fundació Jaume Bofill sobre mobilitat social a Catalunya. Marina Subirats (UAB) es va centrar en l'important avanç dels nivells educatius en les últimes dècades, com element intrínsec de l'estat de benestar que a través d'un gran consens social

ha contribuït a generar una societat cohesionada. Julio Carabaña (UCM) va puntualitzar el fet que el projecte confirmés la gairebé mancança total de classisme del mercat de treball per als universitaris, que s'insereixen en el mercat laboral sense gairebé influència de la situació dels seus pares. Néstor López (IPE-UNESCO, Buenos Aires) ens advertia sobre les conseqüències que tenen les polítiques d'ajustament, no només en l'àmbit educatiu, sinó en termes de cohesió social i el perill que aquest gran esforç durant tants anys sigui ara desarticulat. Adrián Acosta (Universitat de Guadalajara, Mèxic) ens relatava la particular relació a Mèxic entre atur i educació superior: la quantitat d'estudiants augmentava quan l'atur pujava; l'explicació rau en que és un refugi davant l'adversitat i sobretot perquè el que brinda la universitat transcendeix l'element econòmic, es tracta de l'adquisició de valors que seran utilitzats durant tota la vida.

Seria possible que això últim succeís a Catalunya? Tal vegada, si els costos es mantinguessin constants, però en el context de l'augment de les matrícules aquesta situació sembla difícil. Hem tingut ocasió de provar, un fet ja afirmat per diversos investigadors, que les barreres més importants estan en l'accés a l'educació superior, perquè una vegada que s'arriba a aquest nivell, el trànsit per la universitat és homogeneitzador. Ho prova el fet constatat fins ara que a igual ocupació, els titulats i les titulades provenen de tots els orígens, el que reflecteix una desvinculació entre l'origen social (el dels seus pares) i la seva pròpia inserció laboral. En aquest element s'han basat les últimes anàlisis en el camp de la mobilitat social internacional per afirmar que a major grau d'independència entre origen i destí major igualtat d'oportunitats.

En el context de crisi econòmica actual, les recents mesures pressupostàries de retallades de la despesa pública, en particular, l'augment dels preus de les matrícules, molt probablement impactin negativament i impliquin una clara barrera en l'accés, justament el que és més important en termes d'equitat educativa.

Sandra Fachelli